

انتشارات ادیبان روز

اخلاق حرفه ایی

دکتر حسین بهرامی

(دکترای اقتصاد)

دکتر لیلا میرطاهری

(دکترای مدیریت آموزش عالی، مدرس و معاون آموزشی مرکز علوم و فنون علامه طبهرسی،

دانشگاه امام علمی - کاربردی)

سرشناسه : بهرامی، حسین، ۱۳۵۴ -

عنوان و نام پدیدآور : اخلاق حرفه‌ای / حسین بهرامی، لیلا میرطاهری.

مشخصات نشر : تهران: ادیبان روز، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری : ۲۰۰ ص

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۹۰-۰۹-۷

وضعیت فهرست نویسی : فیا

موضوع : اخلاق حرفه‌ای

موضوع : Professional ethics

شناسه افزوده : میرطاهری، لیلا، ۱۳۴۹ -

رده بندی - شنگره : BJ۱۷۲۵/۹ الف ۱۳۹۵

رده بندی - ده : ۱۷۴

شماره کتابشناسی : ۴۲۲۵۱۵

مؤلفین :

حسین بهرامی، لیلا میرطاهری

گرافیکست و صفحه آرا :

مرتضی عزیزاده پناه

طراح جلد :

وحید پناهی شایق

شمارگان :

۱۰۰۰

قیمت :

۱۴۰۰۰ تومان

شابک :

۹۷۸-۶۰۰-۸۱۹۰-۰۹-۷

تاریخ انتشار :

بهار ۹۵

نوبت چاپ :

اول

چاپ و صحافی :

طوس

کلیه حقوق این اثر متعلق به انتشارات ادیبان روز می باشد و هرگونه استفاده از این کتاب (کپی تکثیر، استفاده در کارگاه های آموزشی) بدون اجازه ناشر پیگرد قانونی دارد.

تلفن : ۶۶۹۵۶۸۱۲-۱۵

خرید اینترنتی از طریق:

www.adibanbook.com

www.adibanbook.ir

مقدمه:

«اخلاق» جمع «خلق» و در لغت به معنای خویهاست. علم اخلاق یا تهذیب اخلاق یکی از شعب حکمت عملی است و آن دانش بد و نیک خویها و تدبیر انسان است برای نفس خود یا یک تن خاص (معین، ۱۳۷۱: ۱۷۴). این اصطلاح همچنین به معنای صفت نفسانی یا هیأت راسخه‌ای است که در نفس انسان شکل می‌گیرد و در برخوردهای فردی و اجتماعی و در موقعیت‌های متفاوت به صورت رفتار و عکس العمل‌های مختلف بروز می‌کند. این علم در حقیقت شاخه‌ای از فلسفه است که قدمت آن به ۲۵۰۰ سال قبل باز می‌گردد. مثلاً در زمان سقراط، افلاطون^۱ و ارسطو^۲ برای ارائه‌ی مجموعه‌ای از اصول رفتار انسانی، نظریاتی ارائه شده است (سعیدی گراغانی، ۱۳۹۰). از نظر عامی، اخلاق معرفتی است که از افعال اختیاری انسان براساس یک سیر عقلانی شکل می‌گیرد (مظفری، ۱۳۸۲). از منظر دینی چنانچه این خلق و خوی با ارزش‌های والای نفسانی و اسلامی منطبق باشد «فصلت» و اگر در تقابل با آن قرار بگیرد، «رذیلت» نام دارد. از این رو علم اخلاق با مجموعه‌ای از خواص گوناگون درمورد اینکه چه چیزی خوب، درست و با ارزش است سروکار دارد (عزیزی، ۱۳۸۰).

در زبان انگلیسی کلمه‌ی «اخلاق»^۳ از ریشه یونانی «اتیکوس»^۴ به معنی عادت، خصلت، خلق و خوی، سرشت، روش و نظایر آن گرفته شده است. برخی از زبان‌شناسان معتقدند که واژه‌ی «اتیکس»^۵ از کلمه‌ی لاتین «اتوس»^۶ اقتباس شده است که مفهوم لغوی آن «شخصیت» است؛ و به مجموعه‌ای از باورها و دیدگاه‌های مرتبط با منش آدمی اشاره می‌شود که رفتار افراد، گروه‌ها، نهادهای و ملت‌ها را هدایت می‌کند (ساکي، ۱۳۹۰).

پیشگفتار:

در حقیقت اخلاق دانشی است که الگوهای رفتار ارتباطی افراد و سازمان‌ها را در قبال خویش و دیگران تنظیم می‌کند. دانشی نظام‌مند که به الگوهای رفتار ارتباطی درون فردی، بین فردی و برون فردی بر مبنای اراده و عقل می‌پردازد و مبتنی بر رعایت حقوق دوطرف ارتباط می‌باشد (فرامرزی تراملکی، ۱۳۸۳: ۲۳). در این معنا انسان موجودی است آگاه، مختار و مسؤول که با محیط در تعامل است و بر مبنای رفتارهای خوب و بد دو رویکرد دارد: بحث نظری و علمی و بحث مربوط به رفتارهای عینی و واقعیت خارجی. در رهیافت اول اخلاق، مفهومی نظری است و از چیستی، علل و آثار رفتار خوب و بد بحث می‌کند. اما در رهیافت دوم اخلاق، علمی کاربردی است که به مباحث و معضلات علمی به نحو خاص و مستقیم اشاره دارد (ساکي، ۱۳۹۰).

بدین ترتیب در یک مفهوم کنی می‌دان گفت که اخلاق مجموعه‌ای آرمان یا ایده-آل‌های جامعه است. در این نگاه، «تصمیم‌گیری اخلاقی» از یک سو متأثر از ویژگی‌های شخصیتی افراد است و از سوی دیگر شرایط محیطی مثل فشارهای گروهی و مسائل سازمانی از قبیل مقررات اخلاقی بر آن اثر می‌گذارند (بستانیان، ۱۳۹۰).

مفهوم مسؤولیت اخلاقی برای اولین بار به طور صریح در عبارات ارسطو به کار رفته است. وی در کتاب «اخلاق نیکوماخوس» گوهر فعل اخلاقی را رفتار عینی متعهد به خیر جمعی می‌داند (ساکي، ۱۳۹۰). ارسطو پاسخ‌گویی به یک عامل بر اساس تشخیص یا مذمت در رابطه با عملکرد را مسؤولیت اخلاقی می‌داند. به هر حال از آنجا که «حرفه» رابطه برخورداری از سه مؤلفه‌ی «دانش، توانایی و مهارت» تعریف کرده‌اند، «اخلاق آموزش»، حوزه‌ای از اخلاق حرفه‌ای تلقی می‌شود که به بیان مسؤولیت‌ها و تکالیف اخلاقی سازمان آموزشی به عنوان حقوقی در قبال حقوق محیط داخلی و خارجی سازمان می‌پردازد. این مسؤولیت‌ها با تدوین «شیوه‌نامه‌های اخلاقی» نمود می‌یابند و عبارتند از بایدها و نبایدها و رفتارهای اخلاقی و غیر اخلاقی که به صورت فهرست، الزامات و شیوه‌نامه‌ها در قالب «منشور اخلاقی» سازمان درآمده و مسؤولیت‌پذیری آنها در مقابل رفتارهای غیر اخلاقی نشان می‌دهد.

۱۵	کلیات
۱۶	تعریف اخلاق
۱۶	مروری تاریخی بر نظریه‌های اخلاقی
۱۶	نظریه‌های اخلاقی کلاسیک
۱۷	نظریه‌های اخلاق تحلیلی
۱۷	نظریه‌ی اخلاقی وظیفه‌گرایی
۱۷	نظریه‌های اخلاقی در عصر رنسانس و پس از آن
۱۸	نظریه‌های اخلاق تحلیلی
۱۸	گروه اول: نظریه‌های ذهن‌گرا و عین‌گرا
۱۹	گروه دوم: نظریه‌های طبیعت‌گرا، غیرطبیعت‌گرا و عاطفه‌گرا
۱۹	گروه سوم: نظریه‌های نتیجه‌گرایانه، وظیفه‌گرایانه و فضیلت‌گرایانه
۱۹	تعریف اخلاق حرفه‌ای
۲۱	مفهوم اخلاق حرفه‌ای

۲۳	فصل اول	کامیابی سازمان
۲۴		طرح مسئله
۲۴		تعریف موفقیت
۲۴		ابعاد موفقیت
۲۵		عوامل و موانع موفقیت سازمان
۲۵		عوامل کامیابی
۲۵		موانع موفقیت
۲۵		نقد عوامل و موانع یاد شده
۲۵		کلید طلایی
۲۵		ارتباط آسان و درست با محیط
۲۵		رابطه اثر بخش محیط با سازمان
۲۵		معقولیت خطرپذیری

۲۷	اعتماد محیط به سازمان	فصل دوم
۲۸	طرح مسئله	
۲۸	موفقیت سازمان در ارتباط آسان و درست با محیط	
۲۸	هزینه بی‌اعتمادی	
۲۹	اعتماد آفرینی چیست؟	
۲۹	تعریف اعتماد	
۲۹	ابعاد اعتماد آفرینی	
۲۹	اعتماد راست	
۲۹	اعتماد مبتنی بر صداقت	
۲۹	اعتماد فراگیر	
۲۹	اعتماد پایدار	
۳۰	اعتماد متقابل	
۳۰	فرد دیوید	
۳۰	فرایند اعتماد آفرینی	
۳۰	فرایند اعتماد آفرینی	
۳۰	اخلاق حرفه‌ای و اعتماد آفرینی	
۳۰	اعتماد آفرینی تبلیغات در ترازوی کارایی	
۳۰	کیفیت کالا و خدمات	
۳۱	نقش اعتماد به مدیران در اعتماد آفرینی سازمان	
۳۱	شناخت	
۳۱	عوامل پنهان اما موثر	
۳۲	فرایند افزایش میزان پیش‌بینی‌پذیری سازمان	
۳۲	فرایند افزایش میزان پیش‌بینی‌پذیری سازمان	
۳۵	مدل لیویت	
۳۶	نتیجه	

فصل سوم عملکرد امروز، کامیابی فردا

۳۵	طرح مسئله
۳۶	از مسئولیت پذیری تا قانونمندی
۳۶	فرآیند دستیابی سازمان به موفقیت
۳۷	نقش راهبردی اخلاق حرفه‌ای در موفقیت سازمان
۳۷	فرد دیوید در مدیریت استراتژیک
۳۸	نقش اخلاق حرفه‌ای در نظام مشارکت
۳۸	نار فراسازمانی اخلاق حرفه‌ای
۳۸	اخلاق مسئولیت، اخلاق ابزار انگارانه

فصل چهارم مسئولیت اخلاقی

۳۹	طرح مسئله
۴۰	اخلاق و حرفه
۴۰	چالش اثربخش
۴۰	اخلاق چیست؟ (moral , ethics)
۴۱	رفتار ارتباطی پایدار
۴۱	اقسام رفتار ارتباطی
۴۱	تقسیم ارزشی رفتار ارتباطی
۴۲	تحلیل مسئولیت پذیری
۴۲	مسئولیت‌های پنجگانه
۴۲	(۱) مسئولیت حرفه ای
۴۲	(۲) مسئولیت حقوقی
۴۲	(۳) مسئولیت حقوقی مدنی
۴۲	(۴) مسئولیت شرعی
۴۲	(۵) مسئولیت اخلاقی
۴۳	تحلیل مفهوم حقوق در تعریف اخلاق (Law, right)
۴۳	بیان حضرت امیر علی (علیه السلام)

فصل پنجم ساحت مسئولیت پذیری

۴۵	طرح مسئله
۴۶	عرصه‌های مسئولیت پذیری
۴۶	(۱) مسئولیت فرد در حریم خصوصی
۴۷	عرصه‌های مسئولیت پذیری
۴۷	(۱) مسئولیت فرد در حریم خصوصی
۴۷	(۲) مسئولیت در حریم خانواده
۴۸	اخلاق و ابعاد آن
۴۹	حوزه های مختلف اخلاق
۵۲	اخلاق از منظر فلسفه
۵۴	اهمیت اخلاق در روایات اسلامی
۵۴	اخلاق حرفه‌ای در نهج البلاغه
۵۵	نظریات اخلاقی در تمدنها و ادیان باستان
۵۵	اخلاقیات در یونان باستان
۵۵	نظریه اخلاقی سقراط
۵۵	نظریه اخلاقی افلاطون
۵۶	نظریه ی اخلاقی ارسطو
۵۶	اخلاق حرفه ای در ایران باستان
۵۸	معیار فعل اخلاقی از منظر مکاتب مختلف اخلاقی
۵۹	نظریه ی شکاکان
۵۹	نظریه ی کمونیستها
۶۰	نظریه ی اخلاقی راسل
۶۰	نظریه ی اراده
۶۱	اخلاق از منظر کانت
۶۱	ارائه مختصر نظریه اخلاقی کانت
۷۰	تکلیف و رابطه ی آن با نیت، قوانین و اصول اخلاقی

۷۱	دیگر نظریه های اخلاقی
۷۲	نظریه وظیفه گرایی
۷۲	نظریه غیر غایت گرا
۷۳	مقدم داشتن درستی بر خوبی
۷۶	عدالت گرایی
۷۷	نظریه غیر بهینه ساز
۷۷	احترام به ارزشها
۷۸	احترام به اشخاص
۷۹	نظریه فاعله گرا
۸۰	نظریه مطلق گرا
۸۰	الزام گرایی
۸۱	نظریه عاطفی
۸۲	نظریه اراده
۸۲	نظریه وجدانی بودن اخلاق
۸۲	نظریه زیبایی در اخلاق
۸۲	نظریه پرستش
۸۳	نظریه عمومی اخلاق هانت و ویتل (۱۹۸۶)
۸۴	فلسفه اخلاقی فورسیت
۸۴	اخلاق حرفه ای در نگاه رفتارشناسان
۸۴	اخلاق سازمانی
۸۴	عوامل تعیین کننده رفتار اخلاقی در سازمان
۸۴	فرهنگ سازمانی و اصلاحات اخلاقی
۸۴	حرفه
۸۴	اخلاق سازمانی
۸۷	عوامل تعیین کننده رفتار اخلاقی در سازمان
۸۷	عوامل فردی

۸۸	عوامل سازمانی
۸۹	فرهنگ سازمانی و اصلاحات اخلاقی
۸۹	حرفه

فصل ششم اخلاق حرفه ای

۹۲	اخلاق حرفه ای
۹۶	رمان اخلاق حرفه ای
۹۷	بزرگیهای اخلاق حرفه ای
۹۷	مسئولیت پذیر
۹۷	تمایل به رعایت مقررات
۹۷	صادق بودن
۹۷	احترام به دیگران
۹۸	رعایت و احترام نسبت به شش هزاره های اجتماعی
۹۸	عدالت و انصاف
۹۸	همدردی با دیگران
۹۸	وفاداری

فصل هفتم مدل های اخلاق حرفه ای

۱۰۰	مدل های اخلاق حرفه ای
۱۰۰	حساسیت اخلاقی
۱۰۱	قضاوت اخلاقی
۱۰۱	انگیزش اخلاقی
۱۰۱	اقدام اخلاقی
۱۰۵	اخلاق در حریم شغلی
۱۰۵	اخلاق در حریم سازمان
۱۰۵	اخلاق در حریم اجتماع
۱۰۵	اخلاق در حریم اجتماع

۱۰۵	اخلاق محیط زیست
۱۰۶	اخلاق در حریم الهی

فصل هشتم بررسی تاثیر اخلاق مدیریتی بر تعهد سازمانی

۱۱۰	اخلاق مدیریتی
۱۱۰	مفهوم اخلاقیات در مدیریت
۱۱۴	برخی از فوائد مداخله اخلاق در امر مدیریت
۱۱۵	اخلاق مدیریتی از دیدگاه اسلام
۱۱۶	تعهد سازمانی
۱۱۸	انواع تعهد
۱۱۸	مدلهای تعهد سازمانی
۱۱۹	عوامل موثر بر تعهد سازمانی
۱۲۰	اخلاق مدیریتی و تعهد سازمانی

فصل نهم نسبت های ارزش های سازمانی و اخلاق سازمانی

۱۲۲	ارزش های سازمانی
۱۲۴	جدول ۱: کارکردها و ویژگی های ارزش های سازمانی
۱۲۵	اخلاق سازمانی
۱۲۶	شکل (۱): فشارهای نهادی
۱۲۸	نسبت اخلاق و ارزش های سازمانی
۱۲۸	شکل (۲): نسبت بین ارزش های حرفه ای و اخلاقی
۱۲۹	حیث مصداقی
۱۲۹	حیث وجودی
۱۳۰	جایگاه اخلاق سازمانی در بیانیه ارزشی یک گروه صنعتی ایرانی
۱۳۲	جایگاه اخلاق سازمانی در بیانیه ارزش های سازمانی تعدادی از شرکت های گروه مپنا
۱۳۳	رعایت اخلاق
۱۳۴	دلایل توجه به اصول اخلاقی در حرفه روابط عمومی

۱۳۵	اخلاق در روابط عمومی
۱۳۵	چه چیز اخلاق را شکل می‌دهد؟
۱۳۷	سوالات
۱۳۸	سوالات درس اخلاق در روابط عمومی (۱)
۱۶۴	سوالات درس اخلاق (۲)
۱۸۴	نمونه سوالات اخلاق حرفه ای (۳)
۱۹۳	سوالات اخلاق حرفه ای (۴)
۱۹۴	منابع
۱۹۷	منابع انگلیسی

www.ketab.ir